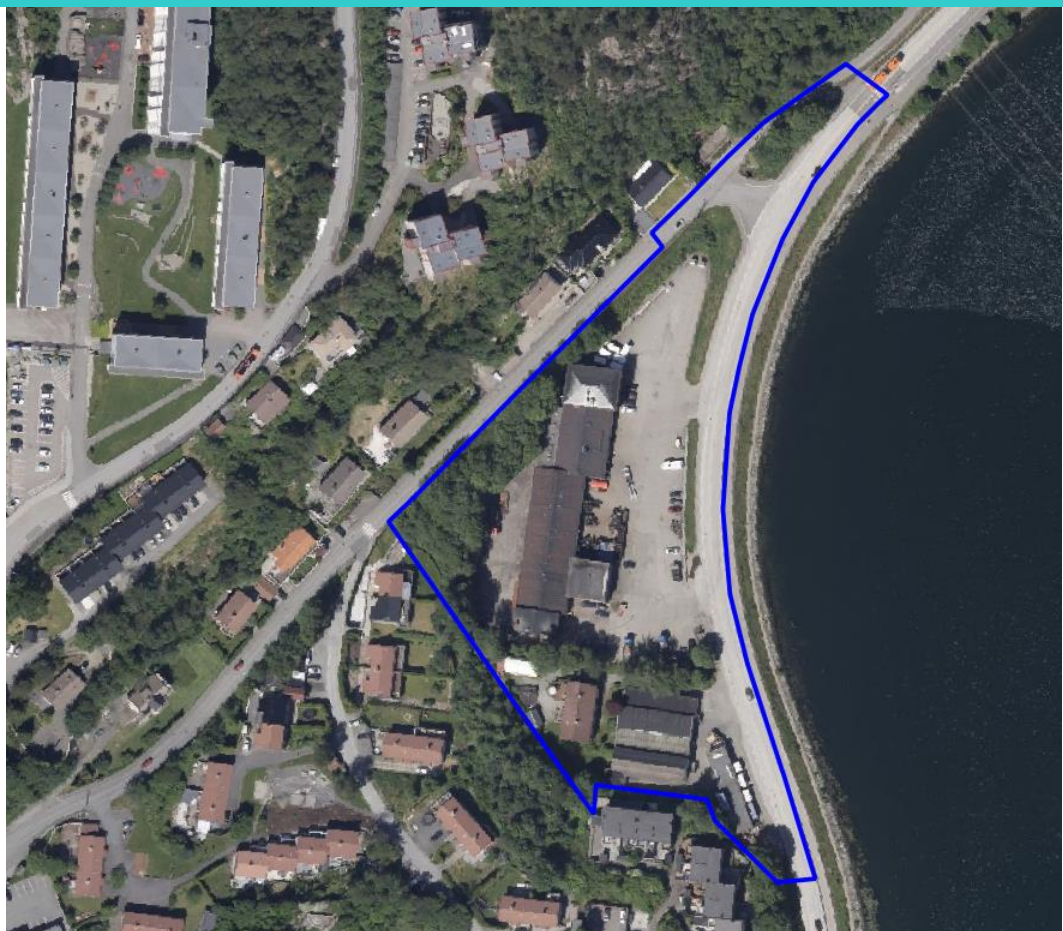

Naturmangfoldrapport for Haakonsvernveien 61, Bergen kommune

Linn Eilertsen
26.03.2024

Biota Naturkompetanse AS

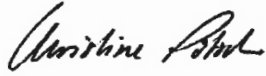
Edvard Griegs vei 3A, 5059 Bergen

Foretaksnummer 929 669 789

www.biota.no

Rapport

Tittel Naturmangfoldrapport for Haakonsvernveien 61, Bergen kommune	Rapportnr. 33	Dato 26.03.2024
Forfattere Linn Eilertsen	Antall sider 12	ISBN nr. 978-82-94075-14-0
Oppdragsgiver Vill Plan AS	Oppdrag gitt (dato) 05.07.2023	

Kvalitetssikring		
Navn og stilling Christine Pötsch, biolog	Dato 20.03.2024	Signatur

Emneord	
Bulkemispel	Platanlønn
Japanlerk	Krypfredløs

Forsidebilde: Flyfoto av planområdet (blå linje). Kilde: Norgebilder.no.

Forord

Det er planer om omregulering av Haakonsvernveien 61 i Bergen kommune fra dekkbutikk/verksted til kombinert bolig og næring/handel. Biota Naturkompetanse AS har på oppdrag fra Vill Plan AS gjort en naturtype- og artskartlegging i planområdet etter Miljødirektoratets instruks og utarbeidet en rapport om naturmangfoldet.

Feltundersøkelser ble utført den 30. august 2023 av Linn Eilertsen, som er cand. scient. i naturressursforvaltning og har 15 års erfaring med denne typen undersøkelser.

Biota Naturkompetanse AS takker Vill Plan AS for oppdraget.

Innhold

Sammendrag	2
Tiltaket.....	3
Metode	4
Områdebeskrivelse.....	6
Vurdering etter naturmangfoldloven.....	9
Referanser	11

Sammendrag

Eilertsen L 2024. Naturmangfoldrapport for Haakonsvernveien 61 i Bergen kommune. Biota rapport nr. 33. 12 sider. ISBN 978-82-94075-14-0.

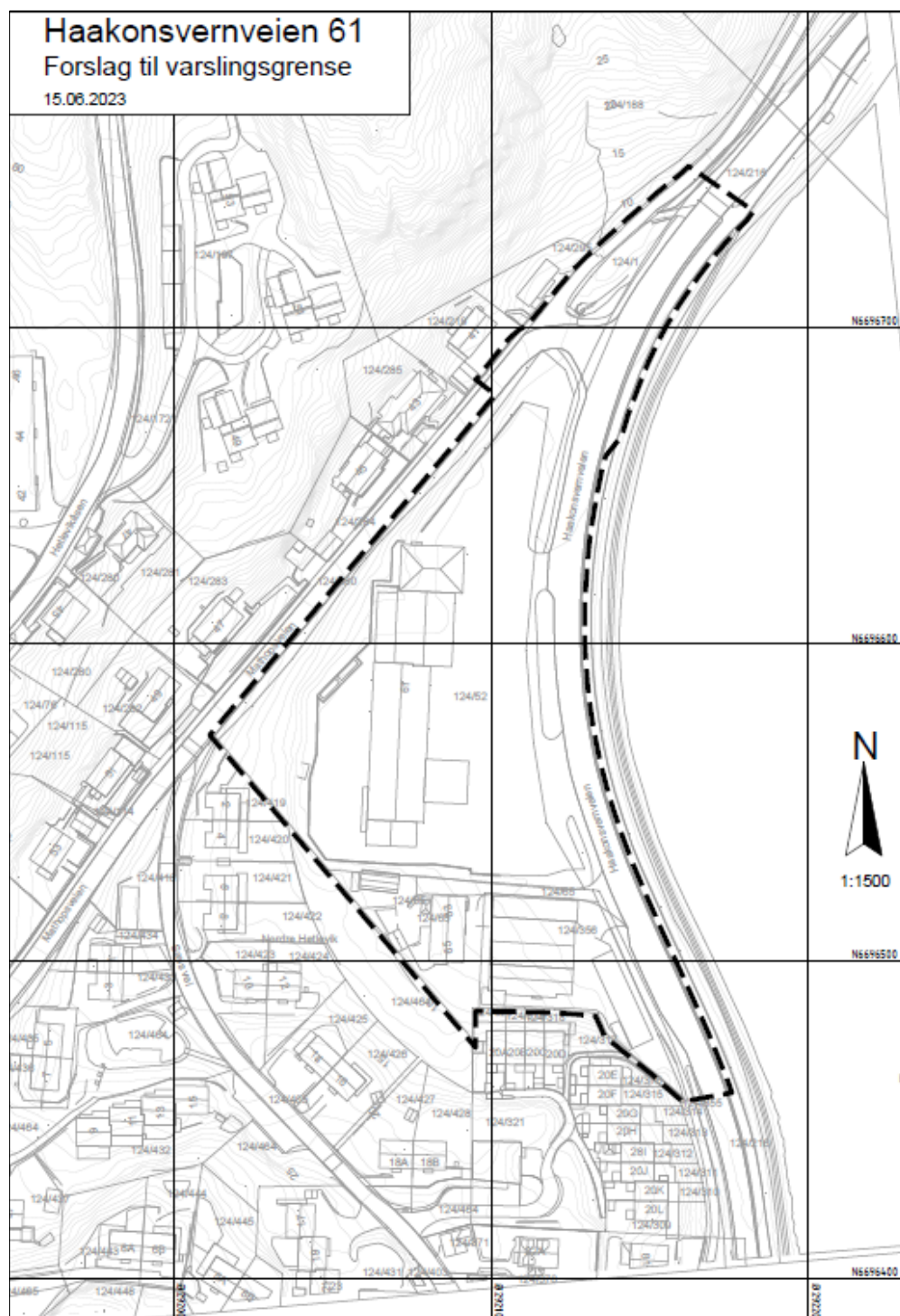
I forbindelse med regulering av Haakonsvernveien 61 ble det gjennomført en kartlegging av naturtyper og arter etter MDs instruks (M-2209) i planområdet den 30. august 2023. Det meste av planområdet er bebygget eller asfaltert. Planområdet grenser mot Haakonsvernveien og Bjørndalspollen i øst, Mathopsveien i nordvest, og ellers mot etablerte boligfelter. Mot vest er det et lite skogsparti i skråningen mellom bygningen i Haakonsvernveien 61 og Mathopsveien. Det er ingen bekker eller våtmarker innenfor planområdet.

Ingen naturtyper eller rødlistearter ble registrert i planområdet 2023. I planområdet finnes en rekke fremmede arter, det er flest forekomster av bulkemispel og platanlønn. Det lille skogspartiet vest i planområdet er vurdert å ha *noe verdi* for naturmangfoldet, mens Bjørndalspollen i øst har *middels verdi*, fordi den er registrert fra før som naturtypen «Fjorder med naturlig lavt oksygeninnhold i bunnvannet».

Naturmangfoldlovens §§ 8-12 er vurdert. Kunnskapsgrunnlaget er godt for naturtyper og vegetasjon, men mangelfullt når det gjelder andre artsgrupper for eksempel fugl, pattedyr og insekter. Likevel vurderes kunnskapsgrunnlaget som tilstrekkelig i forhold til sakens karakter og risiko for skade. Førvar prinsippet vurderes å ikke komme til anvendelse. En utbygging av Haakonsvernveien 61 vil ikke medføre permanente arealbeslag i naturtyper og i svært liten grad i økologiske funksjonsområder for arter. Det er risiko for at anleggsarbeidet kan medføre tilførsler til Bjørndalspollen, i hvert fall i perioder med mye nedbør. Det er også risiko for spredning av fremmede arter. Avbøtende tiltak bør gjennomføres i anleggsfasen. Det er vurdert at tiltaket ikke vil medføre at tilstanden og bestandsutviklingen til arter eller naturtyper vil bli vesentlig berørt.

Tiltaket

Vill Plan AS arbeider med en reguleringsendring av Haakonsvernveien 61 i Bergen kommune. Formålet med planen er å endre arealbruk fra dekk-butikk/verksted til kombinert bolig og næring (handel). **Figur 1** viser plangrensen og **Figur 2** viser foreløpig illustrasjonsplan for området der eksisterende bygg i midtre del skal erstattes med leiligheter. Dagens bygg i sørlige del skal videreføres som forretning/kontor.

Figur 1. Planområde for Haakonsvernveien 61. Tilsendt av Vill Plan AS.

Figur 2. Utklipp fra foreløpig illustrasjonsplan, utarbeidet av Tippetue Arkitekter AS.

Metode

Denne rapporten omfatter en verdivurdering av naturmangfold og en vurdering av naturmangfoldlovens §§ 8-12. Verdivurderingen tar utgangspunkt i metoden til Miljødirektoratet sin veileder for konsekvensutredning for klima og miljø, M-1941 (Miljødirektoratet 2023a). I metoden er det oppgitt seks deltemaer som kan inkluderes i en verdi- eller konsekvensvurdering for naturmangfold. Med utgangspunkt i størrelsen og omfanget av prosjektet er det vurdert som tilstrekkelig å verdivurdere deltemaene *naturtyper* og *økologiske funksjonsområder for arter*. Rapportinnholdet skal tilfredstille kravene i Bergen kommune sin veileder for naturmangfoldrapport.

Kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold

Det er ikke registrert naturtyper eller rødlistearter i planområdet fra før jf. Miljødirektoratets Naturbase og Artsdatabankens Artskart. Planområdet grenser til Bjørndalspollen (**Figur 3**), og denne vannforekomsten er del av Hetlevikhølen som er registrert som den marine naturtypen *Fjorder med naturlig lavt oksygeninnhold i bunnvannet*, med B-verdi. Registreringen stammer fra en modellering som ble gjort i 2005.

Feltundersøkelser

Hele planområdet ble kartlagt for naturtyper og arter etter Miljødirektoratets instruks: Kartlegging av terrestriske naturtyper etter NiN2 (Miljødirektoratet 2023b) den 30. august 2023. Planområdet var lett tilgjengelig og kartleggingen ble utført i vekstsesongen.

Figur 3. Flyfoto av planområdet (blå linje). Det meste av planområdet er bebygget eller består av asfalt. Planområdet grenser mot Bjørndalspollen i øst og ellers mot etablerte boligfelter.

Det er registrert en forekomst av den fremmede arten parkslirekne (SE, svært høy risiko jf. Artsdatabanken 2023) innenfor plangrensen i nord (**Figur 4**). Sør for planområdet er det registrert krypfredløs (SE). Ellers er det i Artskart registrert noen vanlige og vidt utbredte fuglearter i planområdet; munk, linerle og bokfink.

Figur 4. Utklipp fra Naturbase som viser registrerte fremmede arter (grønne firkanter) i og nær planområdet. Lengst nord og innenfor plangrensen er det registrert parkslirekne, sør og utenfor plangrensen er det registrert krypfredløs.

Områdebeskrivelse

Det meste av planområdet er bebygget eller asfaltert (**Figur 3**). Planområdet grenser mot Haakonsvernveien og Bjørndalspollen i øst, mot Mathopsveien i nordvest og ellers mot etablerte boligfelt. Det er litt vegetasjon på veikantene mellom Haakonsvernveien og Mathopsveien i nord, og det er en rekke med trær ved innkjørselen til Haakonsvernveien 63 i sør. Mot vest er det et lite skogsparti i skråningen mellom bygningen i Haakonsvernveien 61 og Mathopsveien. Det er ingen bekker eller våtmarker innenfor planområdet.

Skogen i skråningen mot vest har en variert treslagssammensetning med både hassel, bjørk, rogn, selje, hegg og osp. Skogen er ung og svært tett (**Figur 5**), feltsjiktet er preget av lite lystilgang og har få arter. Innslaget av fremmede arter er stort, først og fremst bulkemispel (SE), men også platanlønn (SE) og krypfredløs (SE). Flyfoto fra 1949 viser at hele planområdet bestod av oppdyrket mark og/eller beitemark på den tiden. Skogen er altså en sein gjengroing av gammel kulturmark, sannsynligvis sterkt endret mark. Vegetasjonen på veikantene, som fortsatt holdes nede ved klipping, indikerer også at marka har vært fulldyrket eller sterkt endret.

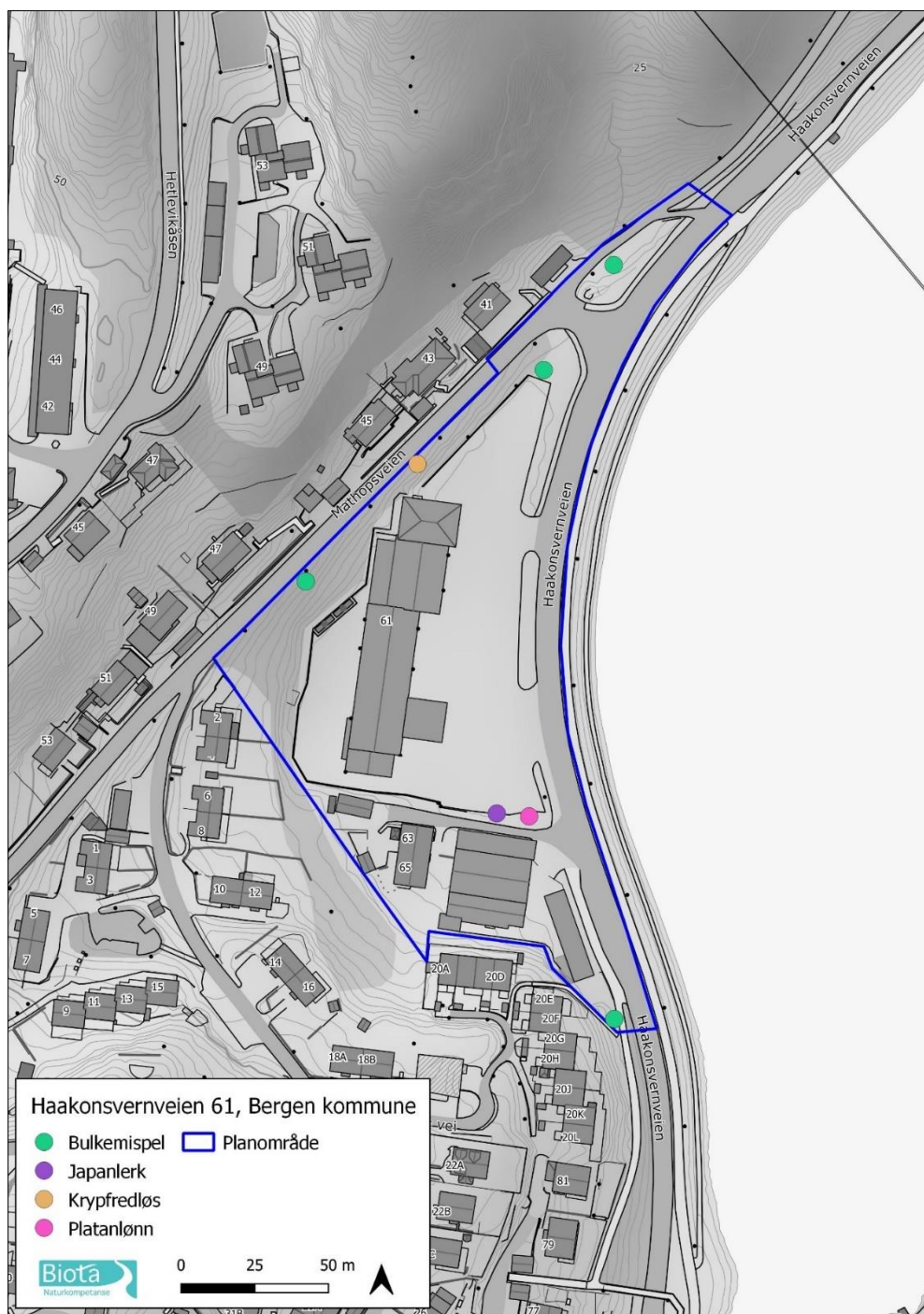

Figur 5. Øverst: Store busker med bulkemispel i svingen mellom Haakonsvernveien og Mathopsveien (t.v.). Parti av skogen i skråningen mot Mathopsveien, hassel er dominerende treslag på bildet (t.h.). **Nederst:** Japanlerk og platanlønn ved innkjørselen til Haakonsvernveien 63 (t.v.). Gammel fulldyrka mark eller annen sterkt endret mark i veikanten mellom Haakonsvernveien og Mathopsveien (t.h.).

Også i veikantene er det en del fremmede arter, særlig bulkemispel, men også andre forvillede hageplanter. Forekomsten med parkslirekne som var registrert fra før (2015) ble ikke gjenfunnet den

30. august 2023. Punktet med parkslirekne er registrert i Mathopsveien rett ved avkjørselen til Haakonsvernveien. I dette området står det en spirea-busk på nordsiden av veien ved trappen opp til en bolig og på sørsiden av veien er det blant annet bulkemispel.

Trerekken mellom nr. 61 og 63 består for det meste av japanlerk (SE) og platanlønn (SE). Det er ikke gjort en detaljert kartlegging av hver enkelt fremmed art i planområdet, men et utvalg er vist på kartet i **Figur 6** og vil bli sendt inn til Artskart. **Figur 6** viser at det stort sett er fremmede arter i hvert eneste grøntareal innenfor planområdet.

Figur 6. Kart over fremmede arter i planområdet.

Verdivurdering

Naturtyper

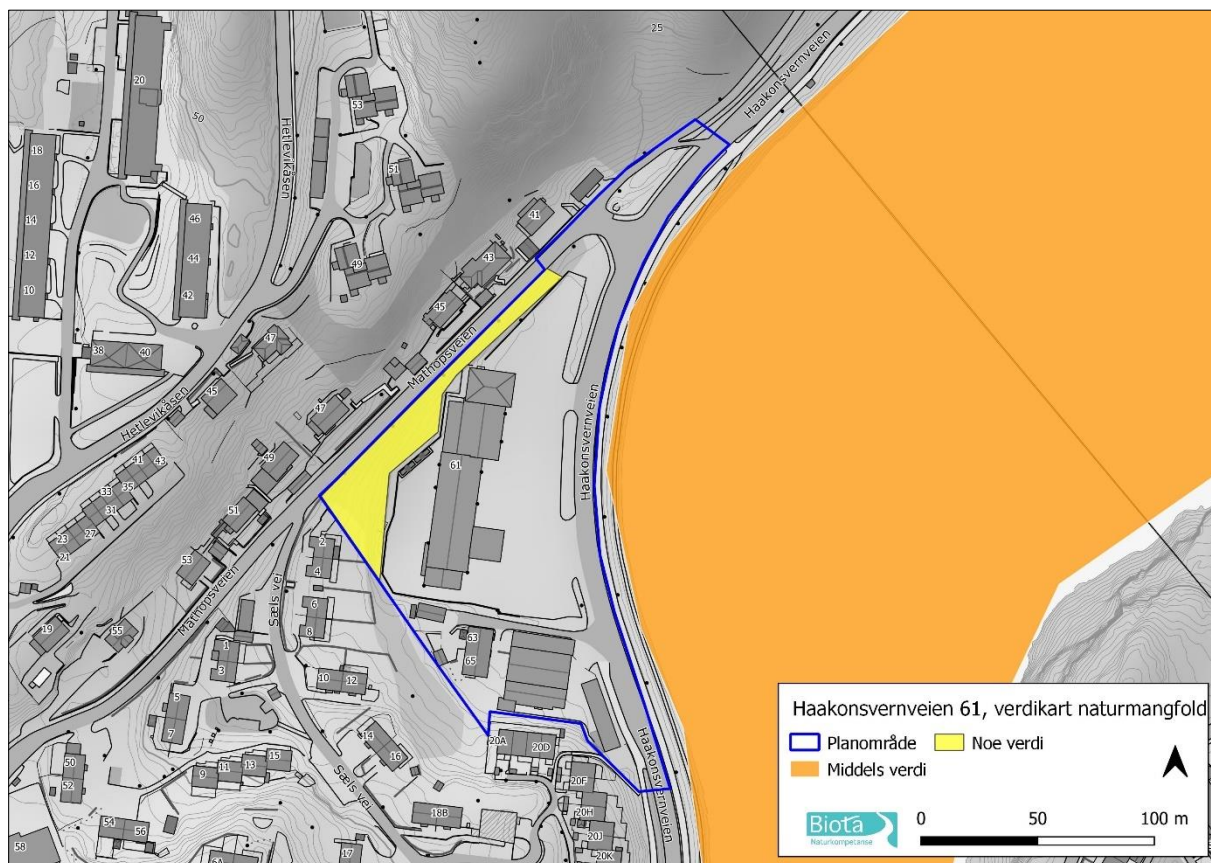
Det er ikke grunnlag for å avgrense naturtyper etter Miljødirektoratet sin instruks i planområdet. Bjørndalspollen er fra før registrert som en naturtype etter DN-håndbok 19 med B-verdi. En naturtype med B-verdi har **middels verdi** jf. verdsettelseskriteriene i M-1941, se avgrensning på verdikart i **Figur 7**.

Økologiske funksjonsområder for arter

Mange arter er vanlige og vidt utbredte og det er ikke hensiktsmessig å avgrense spesielle økologiske funksjonsområder for slike, jf. Framstad mfl. (2018). Andre arter har spesielle krav til livsmiljø, eller har særskilte behov i forbindelse med hekking o.l. Det er ikke registrert arter som har spesielle krav til livmiljø, hekkeområder e.l. i planområdet.

Basert på eksisterende informasjon og utførte feltundersøkelser er det ikke grunnlag for å avgrense økologiske funksjonsområder for arter av nasjonal forvaltningsinteresse.

Skogspartiet vest i planområdet har likevel noe funksjon som leveområde for organismegrupper som fugl, pattedyr og insekter og dermed **noe verdi** jf. verdsettelseskriteriene i M-1941.

Figur 7. Verdikart for naturmangfold, Haakonsvernveien 61 i Bergen kommune.

Vurdering etter naturmangfoldloven

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget

Naturmangfoldlovens § 8 sier at kunnskapsgrunnlaget knyttet til områder der det er planer om nye inngrep skal være vitenskapelig basert. Samtidig skal kunnskapen som legges til grunn for verdi- og konsekvensvurderinger være tilstrekkelig og relevant for beslutninger.

I dette tilfellet er det utført botaniske feltundersøkelser i planområdet, herunder kartlegging av naturtyper og karplanter, moser, lav og sopp, og det vurderes å være tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet på land i området og hvilke virkninger tiltaket vil ha. På grunn av at tiltaket planlegges i et område som er sterkt preget av bebyggelse og støy/trafikk fra før er det ikke gjort fugleundersøkelser, da det antas at spesielt følsomme arter ikke har viktige funksjonsområder som hekkeplasser o.l. i planområdet eller nærområdet.

Det aktuelle tiltaket vil medføre riving av eksisterende bygg i midtre del av planområdet og etablering av nye bygninger. Det er ikke avgrenset økologiske funksjonsområder for arter på land med mer enn noe verdi og det vurderes som lite sannsynlig at tiltaket vil ha negativ påvirkning på arter som har nasjonal forvaltningsinteresse (rødlisterarter og ansvarsarter). Etablering av nye bygninger vil medføre noe tap av skog i lia helt vest i planområdet, mot Mathopsveien. I denne skogen er det mye platanlønn og bulkemispel, fremmede arter som utgjør en økologisk risiko for naturmangfoldet. Konsekvensen av hogst vurderes dermed som tilnærmet ubetydelig for naturmangfoldet.

Under anleggsarbeidet vil det være noe risiko for tilførsler til Bjørndalspollen, først og fremst i perioder med mye nedbør. Bjørndalspollen er i Vann-nett definert til dårlig økologisk tilstand, da den mottar overflateavrenning fra de tett befolkede områdene rundt. Et langt, smalt og grunt innløp hindrer god utskiftning av vannet. Det er registrert høye nitrat/nitrittverdier og fosfor/fosfatkonsentrasjoner, og oksygenfrie bunnforhold. Ytterligere tilførsler i anleggsfasen kan være negativt for vannforekomsten/naturtypen.

Det vil også være risiko for ytterligere spredning av fremmede arter ved rydding, hogst og massehåndtering i planområdet.

§ 9 Føre-var-prinsippet

Føre-var-prinsippet gjelder for plan- eller byggesaker der kunnskap om det biologiske mangfoldet ikke er tilfredsstillende. I henhold til Naturmangfoldloven (jf. §§ 8 og 9) kan kommunen om nødvendig kreve at tiltakshaver gjennomfører undersøkelser med sikte på å forbedre kunnskapsgrunnlaget. Kunnskapskravet skal stå i rimelig forhold til sakens karakter og risikoen for at det planlagte tiltaket kan skade naturmangfoldet.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt og i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade. Tiltaket vurderes å ha tilnærmet ubetydelige konsekvenser for naturmangfoldet da det meste av planområdet er bebygget fra før. I anleggsfasen vil det være noe risiko for tilførsler til Bjørndalspollen, dette kan ha midlertidig negativ påvirkning på naturtypen og vannforekomsten. Det vurderes å ikke være nødvendig med ytterligere undersøkelser for å forbedre kunnskapsgrunnlaget, verken om verdier eller om eventuelle påvirkninger av tiltaket. Føre-var-prinsippet kommer ikke til anvendelse.

§ 10 Økosystemtilnærming og samla belastning

Naturmangfoldloven har gjennom § 10 innført et krav om å vurdere sumvirkninger av tekniske inngrep på biologisk mangfold.

Det skal vurderes om tilstanden og bestandsutviklingen til arter/naturtyper kan bli vesentlig berørt. I vurderingen av samlet belastning bør det legges vekt på om det er andre tiltak som påvirker de samme artene/naturtypene i området.

Det vurderes at planlagt utbygging ikke vil medføre at tilstanden og bestandsutviklingen til naturtyper eller arter blir vesentlig berørt. Tiltaket vil i liten grad medføre økt belastning av økosystemet.

§ 11 Tiltakshaver betaler

Naturmangfoldlovens § 11 pålegger tiltakshaver å bære kostnadene ved miljøforringelse. Det er tiltakshaver som dekker eventuelle kostnader for å hindre eller avgrense skader på naturmangfoldet. I dette prosjektet forventes det lite miljøforringelse, med unntak av i anleggsfasen.

§ 12 Miljøforsvarlege teknikker

I lovens § 12 er det gitt retningslinjer om at det skal velges teknikker, driftsmetoder og lokalisering som gir det beste samfunnsmessige resultatet, der hensyn til naturmangfoldet er en viktig faktor. Anleggsfasen bør utføres så skånsomt og miljøvennlig som mulig. Det bør sikres at tilførsler fra anleggsarbeidet ikke ledes til Bjørndalspollen. Dersom trær og planter, eller masser med plantemateriale skal flyttes ut av planområdet må det deponeres på egnet deponi for håndtering av fremmede arter.

Samlet vurdering av naturmangfoldet

Naturmangfoldlovens §§ 8-12 er vurdert. Kunnskapsgrunnlaget er godt for naturtyper og vegetasjon, men mangelfullt når det gjelder for eksempel fugl, pattedyr og insekter. Likevel vurderes kunnskapsgrunnlaget som tilstrekkelig i forhold til sakens karakter og risiko for skade. Føre-var prinsippet vurderes å ikke komme til anvendelse. En utbygging av Haakonvernveien 61 vil ikke medføre permanente arealbeslag i naturtyper og i svært liten grad i økologiske funksjonsområder for arter. Det er risiko for at anleggsarbeidet kan medføre tilførsler til Bjørndalspollen, i hvert fall i perioder med mye nedbør. Det er også risiko for spredning av fremmede arter. Avbøtende tiltak bør gjennomføres i anleggsfasen. Det er vurdert at tiltaket ikke vil medføre at tilstanden og bestandsutviklingen til arter eller naturtyper vil bli vesentlig berørt.

Referanser

- Artsdatabanken 2018. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Hentet 1. februar 2024 fra <https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>
- Artsdatabanken 2021. Norsk rødliste for arter 2021. Hentet 1. februar 2024 fra <https://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/>
- Artsdatabanken 2023. Fremmedartslista 2023. Hentet 1. februar 2024 fra <https://artsdatabanken.no/fremmedartslista>
- Framstad E, Bevanger K, Dervo B, Endrestøl A, Olsen SL & Pedersen HC. 2018. Faggrunnlag for kartlegging av økologiske funksjonsområder for terrestriske arter. NINA Rapport 1598. Norsk institutt for naturforskning.
- Miljødirektoratet 2023a. Veileder M-1941. Konsekvensutredning for klima og miljø. <https://www.miljodirektoratet.no/myndigheter/arealplanlegging/konsekvensutredninger>
- Miljødirektoratet 2023b. Kartleggingsinstruks. Kartlegging av terrestriske naturtyper etter NiN2. Veileder M-2209, 372 sider

DATABASER OG NETTBASERTE KARTTJENESTER

Artsdatabanken. Artskart:	https://artskart.artsdatabanken.no/
Miljødirektoratet. Naturbase:	http://kart.naturbase.no/
Norge i Bilder, flybilder:	https://www.norgebilder.no/
Vann-nett:	https://vann-nett.no/

Vedlegg

Vedlegg 1. Verdisettingskriterier for fagtema naturmangfold som gitt i Miljødirektoratets M-1941, 2023.

Kategori	Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Verneområder og områder med båndlegging					Verdensarvområder Områder vernet etter naturmangfoldloven Foreslåtte verneområder Utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven §52
Naturtyper etter Miljødirektoratets instruks (LK = lokalitetskvalitet)		Naturtyper med sentral økosystem-funksjon og svært lav LK Nær truede naturtyper (NT) med svært lav LK Spesielt dårlig kartlagte naturtyper med svært lav LK	Kritisk truede (CR), sterkt truede (EN) og sårbare (VU) med svært lav LK Naturtyper med sentral økosystemfunksjon og lav LK Nær truede (NT) og spesielt dårlig kartlagte naturtyper med lav og moderat LK	Kritisk truede (CR) med lav LK Sterkt truede (EN) lav eller moderat LK Sårbare (VU) med lav, moderat eller høy LK Naturtyper med sentral økosystem-funksjon og moderat og høy LK Nær truede (NT) og spesielt dårlig kartlagte naturtyper med høy og svært høy LK	Kritisk truede (CR) med moderat–svært høy LK Sterkt truede (EN) høy eller svært høy LK Sårbare (VU) og naturtyper med sentral økosystem-funksjon og svært høy LK
Naturtyper etter håndbok 13 og håndbok 19		C-lokaliteter	Nær truede (NT) med B- og C-verdi B-lokaliteter etter DN-13 B-lokaliteter etter DN-19 som ikke er av vesentlig regional verdi (konkret vurdering nødvendig)	Kritisk truede (CR) og sterkt truede (EN) med C-verdi Sårbare (VU) med B- og C-verdi A-lokaliteter av DN-13, inkl. (NT) A- og B-lokaliteter av DN-19, inkl. (NT)	Kritisk truede (CR) og sterkt truede (EN) med A- og B-verdi Sårbare (VU) med A-verdi